

Informatie reserves en voorzieningen

Het instellen en opheffen van reserves en voorzieningen is wettelijk een bevoegdheid van de raad. Het is wenselijk om reserves overzichtelijk en qua aantal beperkt te houden. Reserves zouden alleen ingesteld moeten worden voor een concreet doel en als het mogelijk is, ook worden gekoppeld aan een bepaalde looptijd.

Hoewel een nota van reserves en voorzieningen in principe eens in de vier jaar aan de raad wordt aangeboden, kan het wenselijk zijn om jaarlijks, bijvoorbeeld bij de vaststelling van de begroting, te beoordelen of de bestaande reserves en voorzieningen nog wel bestaansrecht hebben, of dat het gewenst is om andere afwegingen te maken.

Toevoeging en onttrekking aan reserves

Het toevoegen en onttrekken aan reserves is een bevoegdheid van de raad.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves vinden plaats nadat het resultaat van het saldo van baten en lasten van alle programma's bekend is. Dit is het zogenaamde "resultaat voor bestemming". Vervolgens vinden de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves plaats, met als uitkomst "het resultaat na bestemming". Dit houdt dus in dat er binnen de programma's geen rechtstreekse verrekeringen kunnen plaatsvinden tussen reserves en exploitatie.

Toevoeging en onttrekking aan voorzieningen

Toevoegingen aan voorzieningen vinden plaats via de exploitatie en zijn dus onderdeel van het resultaat. Onttrekkingen aan voorzieningen vinden rechtstreeks ten laste van de voorziening plaats en maken dus geen deel uit van de exploitatie.

Reserves

Reserves worden gevormd door bestemming van het resultaat. Reserves zijn vrij besteedbaar en behoren tot het eigen vermogen.

Volgens het BBV (artikel 43, lid 1 a en b), zijn er twee soorten reserves, namelijk de algemene reserve en de bestemmingsreserve.

Algemene reserve

De algemene reserve is een vermogensbestanddeel, waaraan geen bijzondere bestemming is gegeven. De algemene reserve is (doorgaans voor een te bepalen deel) onderdeel van de weerstandscapaciteit, waarmee financiële risico's kunnen worden opgevangen.

Bestemmingsreserve

De raad stelt een bestemmingsreserve in en reserveert zo middelen voor een specifiek doel. Zolang de raad de bestemming kan veranderen is er sprake van een vrij aanwendbare (bestemmings-) reserve. Als (een deel van) de bestemmingsreserves niet vrij aanwendbaar is, is sprake van zogenaamde 'dekkingsreserves' of andere reeds bestaande *verplichtingen*.

Functies van de reserves

Bufferfunctie

Reserve bestemd voor het opvangen van ongewenste en onvoorziene tegenvallers of ter dekking van financiële risico's, waar geen andere bestemmingsreserves of voorzieningen voor zijn gevormd.

Egalisatiefunctie

Reserve bedoeld om baten en lasten over een periode van meerdere jaren gelijkmatig te laten verlopen. Hiermee worden ongewenste schommelingen in de exploitatie voorkomen. Ook ongewenste schommelingen in tarieven, die aan derden worden doorberekend, kunnen worden opgevangen.

Bestedingsfunctie

Reserve bedoeld om middelen te hebben die kunnen worden ingezet voor de realisering van een bepaald doel/project. Heeft veelal een incidenteel karakter.

Financieringsfunctie

Reserve die wordt gebruikt als eigen financieringsmiddel, een dergelijke reserve is onderdeel van het totale vermogen van de gemeente. Hiermee wordt voorkomen dat investeringen of andere grote uitgaven gefinancierd moeten worden met rentedragend vermogen. De gemeente leent dus van zichzelf (interne financiering) in plaats van het aantrekken van vaste geldleningen van derden.

Inkomensfunctie

Van deze reserve is sprake wanneer:

Structureel geld aan de reserve wordt onttrokken ter dekking van structurele uitgaven, zoals kapitaallasten.

De renteopbrengsten van een reserve worden aangewend als dekkingsmiddel voor de exploitatielasten. Door financiering met eigen vermogen (reserve) is dus geen leningskapitaal nodig, wat rente bespaart (interne financiering). Gevolg is dat bij inzet van de reserve, de rentebaten in de exploitatie verminderen. Een dergelijke reserve kan niet worden benut zonder gevolgen voor dekking binnen de exploitatie te hebben.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn vermogensbestanddelen die we als vreemd vermogen aanmerken en die niet vrij besteedbaar zijn.

Volgens het BBV (artikel 44, lid 1) wordt een voorziening gevormd voor:

- a. Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- b. Op de balansdatum bestaande risico's te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- c. Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren (egalisatieprincipe).

Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden (artikel 44, lid 2), met uitzondering van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume (artikel 44, lid 3), zoals vakantiegeld of pensioenverplichtingen.